

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์

จาก สคต. บูดapest

Weekly News

สัปดาห์ที่ 25 – 31 ก.ค. 2564

อังการิประกาศห้ามใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกใช้แล้วทิ้ง เริ่ม 1 กรกฎาคม 2564

สหภาพยุโรปได้กฏระเบียบว่าด้วยการห้ามใช้พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งในปี 2562 (Directive (EU) 2019/904 on the reduction of the impact of certain plastic products on the environment) ซึ่งมีผลบังคับใช้ทั่วสหภาพยุโรปในวันที่ 3 กรกฎาคม 2564 ที่ผ่านมา ทุกประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปจะต้องนำกฏระเบียบนี้ไปปฏิบัติตามในประเทศของตน

ประเทศอังการิ ในฐานะประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป จึงได้ประกาศรัฐกฤษฎีกาฉบับที่ 301 ปี 2564 (Government Decree 301/2021 (VI. 1.)) ในรัฐกิจจานุเบกษา ฉบับลงวันที่ 1 มิถุนายน 2564 มีผลบังคับใช้ในประเทศอังการิตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 เป็นต้นไป หากการจัดการขยะพลาสติกและการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามแผน อังการิจะสามารถลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกใช้แล้วทิ้ง (เช่น ภาชนะใส่อาหาร แก้วเครื่องดื่ม ถุงพลาสติก) ได้ประมาณ 15,000 ตันต่อปี ทั้งนี้ ผู้แทนจากสมาคมผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์สินค้าในอังการิ (CSAOSZ) กล่าวว่า ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการหาผลิตภัณฑ์ทางเลือกที่เหมาะสม โดยผู้ประกอบการหลายรายได้เริ่มผลิตวัสดุอื่นเพื่อมาใช้ทดแทนพลาสติกแล้ว

เมื่อราว 2 ปีที่แล้ว ปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติกในอังการิ ยังคงต่ำกว่า 10,000 ตันต่อปี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากภาวะโรคระบาด ทำให้ผู้บริโภคต้องสั่งอาหารกลับบ้านและสั่งซื้อสินค้าแบบจัดส่งถึงบ้านมากขึ้น ปริมาณการใช้กล่องใส่อาหารกลับบ้าน แก้วเครื่องดื่ม และถุงพลาสติกจึงเพิ่มขึ้นอย่างมาก สมาคมผู้ประกอบการผลิตและจัดการบรรจุภัณฑ์และวัสดุอังการิได้ประมาณการว่า ผู้ผลิตในอังการิจะต้องหาวัสดุชนิดใหม่ที่ย่อยสลายได้ทางธรรมชาติ มาทดแทนบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติกประมาณ 15,000 ตันต่อปี

แม้ว่าระเบียบของการงดใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทนี้จะยังคงสร้างความไม่แน่นอนในอุตสาหกรรมทุกภาคส่วน แต่จากสถิติการบริโภคที่ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคในฮังการีได้เริ่มขึ้นมาตั้งแต่ปีที่แล้ว นาย Miklós Nagy เลขาธิการของ CSAOSZ กล่าวว่า มูลค่าการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกในฮังการีที่เคยเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี ในปี 2563 ได้ลดลงจาก 288 พันล้านโพรินท์ (ประมาณ 31 พันล้านบาท) เป็น 268 พันล้านโพรินท์ (ประมาณ 29 พันล้านบาท) โดยลดลงร้อยละ 7 ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอาจเป็นปัจจัยส่วนหนึ่ง ทว่าการปรับพฤติกรรมผู้บริโภคและผู้ประกอบการธุรกิจในตลาดที่มีแนวคิดก้าวหน้า ส่งผลให้ผู้คนเหล่านี้หันมาใช้บรรจุภัณฑ์แบบอื่นๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากกว่าพลาสติกแล้ว

จากข้อมูลของนาย Miklós Nagy พบว่า ผู้บริโภคในฮังการีกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านพฤติกรรมการบริโภค ผู้ประกอบการมีการสต็อกสินค้าไว้นานแล้ว จึงมีอาจเลิกใช้ได้ทันทีทันใด และอาจทำให้หลายภาคส่วนได้รับผลกระทบ เช่น ธุรกิจอาหารจานด่วน ส่งอาหาร จัดเลี้ยง ตู้จำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม อีกหนึ่งปีครึ่งให้หลัง แก้วใส่เครื่องดื่มที่ทำจากพลาสติกจะไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตามกฎหมายอีกต่อไป จึงต้องเตรียมพร้อมในการใช้บรรจุภัณฑ์ทางเลือกแบบใหม่ เช่น แก้วกระดาษกันน้ำ หรือวัสดุอื่นๆ ที่ทนทาน เพื่อป้องกันปัญหาตามมา เช่น การรักษาสินค้าให้ปลอดภัยระหว่างการขนส่งสินค้าด้วยยานพาหนะแบบต่างๆ หรือการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางอื่นที่มีโชว์หน้าร้าน เช่น ตู้จำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ ฉะนั้น นอกจากคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแล้ว ผู้ผลิตหรือวิสาหกิจบรรจุภัณฑ์ก็ต้องคำนึงถึงความทนทานของบรรจุภัณฑ์สินค้าด้วย

ข้อคิดเห็น/บทวิเคราะห์

งานวิจัยจำนวนมากรายงานว่า บรรจุภัณฑ์ที่ทำมาจากพลาสติกนั้นสร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาวเป็นอย่างมาก เนื่องจากใช้เวลานานในการย่อยสลายตามธรรมชาติ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกใช้แล้วทิ้งเป็นจำนวนมากในฮังการี เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในยุโรป หลังจากร้านอาหารค่อยๆ ทயอยเปิดให้บริการนั่งรับประทานอาหารในร้านช่วงหน้าร้อน การใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกใช้แล้วทิ้งมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตาม ปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์เหล่านี้ยังสูงกว่าช่วงก่อนเกิดโรคระบาด

ปัจจุบัน ผู้ประกอบการธุรกิจในฮังการีหันมาลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกใช้แล้วทิ้ง เช่น McDonald's แบนด์อาหารจานด่วนชื่อดังจากสหรัฐอเมริกา ได้ทุ่มงบกว่า 800 ล้าน โพรินท์ (ประมาณ 85.56 ล้านบาท) ในตลาดประเทศฮังการี วางแผนเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทิ้ง มาเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากไม้ กระดาษ หรือเส้นใยธรรมชาติภายในสิ้นปี 2564 โดยตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2564 เป็นต้นไป McDonald's สาขาในประเทศฮังการีจะเปลี่ยนมาใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หลอดดูดน้ำ (46 ล้านหลอด) ซ้อน (11 ล้านชิ้น) ส้อมและมีด (2 ล้านชิ้น) มาใช้ทดแทนหลอด ซ้อน ส้อมและมีดที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง

ในประเทศไทยก็เริ่มมีกระแสการตื่นตัวในการงดหรือลดใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทนี้แล้วเช่นกัน ตัวอย่างเช่น บริษัท Nestlé ประเทศไทย ได้เปิดตัวบรรจุภัณฑ์แบบใหม่ ที่นำหลอดกระดาษโค้งงอได้มาใช้แทนหลอดพลาสติก สำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ในแบรนด์โมโล ยูเอชที ซึ่งถือเป็นผู้ผลิตสินค้าเครื่องดื่มเจ้าแรกของไทยที่ใช้หลอดกระดาษ สำหรับสินค้าสำเร็จรูปเช่นนี้ ถือเป็น การดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการขยะพลาสติกของบริษัทแม่ Nestlé ที่ตั้งเป้าหมายการลดการใช้พลาสติกแบบครั้งเดียวทิ้ง นอกจากนี้ ยังมีการเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ด้านนอกเป็นซองกระดาษในผลิตภัณฑ์แบรนด์เนสกาแฟ โพรเทค โพรสลิมอีกด้วย

โอกาสทางการค้าสำหรับผู้ส่งออกไทยในการส่งออกบรรจุภัณฑ์ทางเลือกแทนพลาสติก

รัฐบาลฮังการีให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศฮังการีจึงปรับตัวด้วยการค้นหาบรรจุภัณฑ์แบบใหม่ๆ เพื่อนำมาทดแทนการใช้พลาสติก โดยเฉพาะผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ทำการวิจัยและพัฒนาวัสดุจากธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการผลิตบรรจุภัณฑ์ พร้อมวางขายในตลาดในเร็วๆ นี้ อย่างไรก็ตาม หลายโครงการยังอยู่ในระหว่างการวิจัยและพัฒนา ซึ่งยังไม่เสร็จสมบูรณ์ดี จึงยังมีวัสดุอีกจำนวนมากที่เป็นที่ต้องการในตลาดยุโรป อาจเป็นโอกาสทางการค้าสำหรับผู้ส่งออกไทยในการส่งออกวัสดุเหล่านี้ เช่น ไม้ไผ่ เนื่องจากปัจจุบัน ผู้ผลิตเครื่องสำอางหลายรายเริ่มพิจารณาการนำไม้ไผ่มาใช้แทนพลาสติก เช่น การผลิตด้ามจับผลิตภัณฑ์ (แปรงสีฟัน แปรงขัดตัว แปรงแต่งหน้า และฝาขวดเครื่องสำอาง) เนื่องจากไม้ไผ่สามารถย่อยสลายได้ทางชีวภาพ อีกทั้งยังให้ผิวสัมผัสแปลกใหม่สำหรับผู้บริโภคในทวีปยุโรปและอเมริกาเหนือ ข้อได้เปรียบของประเทศไทยคือสามารถปลูกต้นไม้ได้หลายพันธุ์จึงเป็นโอกาสดีของผู้ส่งออกไทยในการส่งออก วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จไปยังฮังการีและทวีปยุโรป เช่น ไม้อัด เยื่อกระดาษไผ่

กระดาษ ถือเป็นอีกหนึ่งวัสดุทางเลือกที่ผู้ผลิตในประเทศไทยมีข้อได้เปรียบ เนื่องจากกระดาษเป็นวัสดุที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ และประเทศฮังการีมีทรัพยากรไม้จำกัดตามพื้นที่ป่าในประเทศ ส่งผลให้ให้โรงงานผลิตกระดาษมีกำลังการผลิตน้อย จึงต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบกระดาษจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์รายงานว่า ภายในปี 2562 และ 2563 ประเทศไทยส่งออกสินค้าพิกัดศุลกากร 48 (กระดาษและกระดาษแข็ง ของทำด้วยเยื่อกระดาษ หรือทำด้วยกระดาษ หรือกระดาษแข็ง) ไปยังประเทศฮังการีเป็นมูลค่า 11.69 ล้านบาท และ 2.25 ล้านบาทตามลำดับ ในขณะที่มูลค่าการส่งออกสินค้าพิกัดศุลกากร 48 ไปยังประเทศต่างๆ ในโลกรวมกันเป็นมูลค่าสูงถึง 4.69 หมื่นล้านบาท และ 4.33 หมื่นล้านบาทตามลำดับ โดยส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศเวียดนาม จีน เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย และมาเลเซียเป็นหลัก ประเทศไทยนับเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้ากระดาษรายใหญ่อันดับที่ 27 ของโลกในปี 2563 มีส่วนแบ่งการส่งออกในตลาดโลกราวร้อยละ 1 จึงถือว่าผู้ส่งออกกระดาษจากไทยยังมีโอกาสในการสร้างการรับรู้สินค้าจากไทยในฮังการีอยู่มาก

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ส่งออกไทยในการใช้บรรจุภัณฑ์ทางเลือกแทนพลาสติกเพื่อส่งออกสินค้าไปฮังการี

การบังคับใช้กฎระเบียบห้ามใช้พลาสติกใช้แล้วทิ้งของสหภาพยุโรปอาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าของ ไทยในอนาคต เนื่องจากธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มต้องจ่ายภาษีสำหรับการส่งออกบรรจุภัณฑ์พลาสติก หรือ อาจต้องเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์สำหรับส่งออกไปตลาดในสหภาพยุโรปใหม่ หากบรรจุภัณฑ์ที่ใช้อยู่ยังไม่สามารถนำมา กลับมาใช้ใหม่ได้ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยควรศึกษากฎระเบียบของสหภาพยุโรปอย่างเคร่งครัด เพื่อหลีกเลี่ยง ปัญหาในการส่งออกสินค้าไปยังสหภาพยุโรป รวมถึงฮังการีด้วย

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไทยควรศึกษาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ได้หลายครั้ง เพราะนอกจากจะช่วยลดขยะพลาสติกแล้ว ยังลดต้นทุนระยะยาว สำหรับธุรกิจและสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนอีกด้วย ตัวอย่างวัสดุทางเลือกทดแทนพลาสติกที่ผลิต จากชีวมวลเส้นใยหรือสารสกัดจากธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ เช่น แก้วกระดาษชนิดพิเศษที่สามารถย่อยสลายได้ โดยภายในแก้วใช้สารเคลือบไบโอพลาสติก ซึ่งผลิตจากวัสดุธรรมชาติ หมึกพิมพ์น้ำมันถั่วเหลือง (Soy Ink) พลาสติกชีวภาพที่ผลิตจากเศษปลาเหลือทิ้งและสาหร่ายทะเล พลาสติกชีวภาพ PLA (Polylactic Acid) ที่ผลิตจาก ชานอ้อย ข้าวโพด หรือมันสำปะหลัง และฟิล์มห่ออาหารที่ผลิตจากพอลิเมอร์ชีวภาพในกลุ่มคาร์โบไฮเดรตและ โปรตีน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นวัสดุที่หาได้ง่าย มีทรัพยากรธรรมชาติรองรับมาก อีกทั้งมีทีมนักวิจัยไทยที่มีศักยภาพใน การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับการผลิตบรรจุภัณฑ์ตามความต้องการตลอด

ที่มาของข้อมูล: [Trade Magazin](#)

*****

สคต. ณ กรุงบูดาเปสต์

กรกฎาคม 2564

